

RIKSDAGENS SVAR 176/2002 rd

Regeringens proposition med förslag till lag om social kreditgivning, lag om ändring av socialvårdslagen samt lag om ändring av 3 § lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården

Ärende

Regeringen har till riksdagen överlämnat sin proposition med förslag till lag om social kreditgivning, lag om ändring av socialvårdslagen samt lag om ändring av 3 § lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (RP 142/2002 rd).

Beredning i utskott

Social- och hälsovårdsutskottet har i ärendet lämnat sitt betänkande (ShUB 36/2002 rd).

Beslut

Riksdagen har antagit följande lagar:

Lag

om social kreditgivning

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Den sociala kreditgivningens syfte

Social kreditgivning är kreditgivning som hör till socialvården och vars syfte är att förebygga ekonomisk utslagning och överskuldsättning samt att främja en persons eller en familjs förmåga att klara sig på egen hand.

2 §

Ordnande och verkställighet av social kreditgivning

Kommunen kan ordna social kreditgivning i den omfattning den beslutar. Om kommunen beslutar att ordna social kreditgivning, skall den

fastställa grunderna för beviljandet av sociala krediter med beaktande av vad som föreskrivs i denna lag.

Uppgifterna enligt denna lag sköts i kommunen av ett sådant kollegialt organ (*organ*) som avses i 6 § 1 mom. socialvårdslagen (710/1982) och som utses av kommunen.

3 §

Statsandel

På omkostnader som kommunen åsamkas av att ordna social kreditgivning tillämpas lagen om planering av och statsandel för social- och hälsovården (733/1992), om inte något annat bestäms genom lag.

Som omkostnader betraktas inte utgifter för kreditkapitalet eller för kreditförluster inom social kreditgivning.

4 §

Beviljande av social kredit

Social kredit kan av grundad anledning beviljas en person som på grund av små inkomster och tillgångar inte på något annat sätt kan få kredit på rimliga villkor och som har förmåga att klara av återbetalningen av krediten.

Om beviljande av social kredit beslutar på ansökan organet i den kommun som är personens hemkommun enligt lagen om hemkommun (201/1994).

Innan social kredit beviljas skall kredittagaren skriftligen ges uppgifter om de grunder som kommunen fastställt för beviljande av sociala krediter.

5 §

Bedömning av sökandens återbetalningsförmåga

Vid bedömningen av om den som ansöker om social kredit har återbetalningsförmåga beaktas

- 1) sökandens disponibla inkomster och medel samt förtjänstmöjligheter med hänsyn till ålder, arbetsförmåga och andra omständigheter,
- 2) sökandens faktiska utgifter,
- 3) sökandens skulder, samt
- 4) andra faktorer som påverkar sökandens ekonomiska ställning.

6 §

Avtal om social kredit

Om social kredit skall ingås ett skriftligt avtal, varav ett exemplar skall ges kredittagaren.

I avtal om sociala krediter skall anges

- 1) kreditens användningsändamål,
- 2) kreditens belopp,
- 3) räntan, samt
- 4) storleken på återbetalningsraterna, förfallodagarna och andra återbetalningsvillkor.

För social kredit kan hos gäldenären tas ut en skälig årlig ränta, som dock kan vara högst den referensränta som avses i 12 § räntelagen (633/1982). I avtalsvillkoren kan bestämmas att räntan på krediten ändras så att den motsvarar förändringarna i den referensränta som avses i 12 § räntelagen.

För social kredit kan inte tas ut andra kreditkostnader.

7 §

Gäldenärens rätt att betala krediten i förtid

Gäldenären har rätt att utan merkostnader betala tillbaka krediten innan den förfaller till betalning.

8 §

Krav på återbetalning av social kredit

Om kommunen på grund av kredittagarens betalningsdröjsmål eller något annat brott mot avtalet, enligt avtalet har rätt att kräva betalning av en rat som annars inte har förfallit till betalning, får kommunen åberopa nämnda rättighet om

1) betalningen har dröjt åtminstone en månad och fortfarande är utestående och det försenade beloppet utgör minst tio procent eller, om däri ingår flera rater, minst fem procent av det ursprungliga kreditbeloppet eller omfattar kredittagarens hela resterande fordran, eller

2) kredittagaren har gjort sig skyldig till något annat avtalsbrott som är väsentligt.

Kommunen har dock inte rätt att göra en i 1 mom. nämnd påföljd gällande, om det är fråga om dröjsmål med betalningen och dröjsmålet beror på kredittagarens sjukdom, arbetslöshet eller någon annan därmed jämförbar omständighet som inte beror av honom eller henne, utom då detta med beaktande av dröjsmålets längd och andra omständigheter vore uppenbart oskäligt gentemot kommunen såsom kreditgivare.

Kravet på återbetalning får göras gällande tidigast fyra veckor eller, om kredittagaren tidigare har fått anmärkning om dröjsmålet eller något

annat avtalsbrott, tidigast två veckor efter det ett meddelande om kravet på återbetalning lämnats eller sänts till kredittagaren. Om kredittagaren inom denna tid betalar det försenade beloppet eller rättar till ett annat avtalsbrott, förfaller kravet på återbetalning.

9 §

Ekonomisk rådgivning och handledning

För creditsökande och kredittagare skall vid behov ordnas ekonomisk rådgivning och handledning i samband med att social kredit beviljas och under återbetalningstiden.

10 §

Förhållandet mellan den sociala kreditgivning- en och utkomststödet

Innan social kredit beviljas skall sökandens rätt till utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997) redas ut. En persons rätt att få utkomststöd kan inte begränsas eller stödbelöp-

pet sänkas med hänvisning till att han eller hon skulle ha möjlighet att få social kredit.

11 §

Ändringssökande

I ett beslut om social kredit som kommunen fattat med stöd av denna lag får ändring sökas hos förvaltningsdomstolen, och tvister som gäller ett avtal om social kredit behandlas i förvaltningsdomstolen enligt vad som föreskrivs i 7 kap. socialvårdslagen.

12 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 20 .
Åtgärder som verkställigheten av lagen förut-
sätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av socialvårdslagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i socialvårdslagen av den 17 september 1982 (710/1982) 1 § 1 mom., 13 § 1 mom., 16 § 1 och 3 mom., 42 § 2 och 3 mom., 46 § 1 mom., 49 § 1 och 2 mom. samt 50 och 51 §,
av dessa lagrum 13 § 1 mom. sådant det lyder delvis ändrat i lag 736/1992, 16 § 1 mom. och 46 § 1 mom. sådana de lyder i sistnämnda lag samt 49 § 1 och 2 mom. sådana de lyder i lag 975/1998, som följer:

1 §

Med *socialvård* avses i denna lag socialservice, utkomststöd, sociala understöd, sociala krediter och med dessa sammanhängande funktio-

ner som är avsedda att främja och upprätthålla enskild persons, familjs och samfunds sociala trygghet och prestationsförmåga.

13 §

Såsom till socialvården hörande uppgifter av det innehåll och den omfattning som i varje särskilt fall föreskrivs skall kommunen sörja för att

- 1) socialservice anordnas för kommunens invånare,
- 2) utkomststöd ges personer som vistas i kommunen,
- 3) sociala understöd betalas till kommunens invånare,
- 4) handledning och rådgivning anordnas beträffande förmånerna inom socialvården och det övriga socialskyddet och utnyttjandet av dessa,
- 5) information tillhandahålls beträffande socialvården och det övriga socialskyddet,
- 6) utbildnings-, forsknings-, försöks- och utvecklingsverksamhet rörande socialvård och annat socialskydd anordnas, samt att
- 7) invånarna beviljas sociala krediter.

16 §

Har i fall som avses i 15 § någon som inte är invånare i kommunen fått anstaltsvård och beräknas behovet av vården bli långvarigt, kan förvaltningsdomstolen berättiga det organ som avses i 6 § 1 mom. att flytta honom till den kommun där han är invånare.

Ansökan om ovan i 1 mom. avsedd överflyttning skall göras hos den förvaltningsdomstol inom vars verksamhetsområde den kommun som lämnat anstaltsvården är belägen.

42 §

Ansökan om ersättning som avses i 1 mom. skall anhängiggöras hos förvaltningsdomstolen inom sex månader från det anstaltsvården börjat. Anhängiggörs inte ansökan inom nämnda tid, förlorar kommunen sin rätt att få ersättning för den anstaltsvård som den givit innan ansökan anhängiggjordes och som vederbörande kommun inte skriftligen samtyckt till att ersätta.

Ersättningsärenden som avses i 1 mom. avgörs av den förvaltningsdomstol inom vars verk-

samhetsområde den kommun som lämnat anstaltsvården är belägen.

46 §

I beslut som fattats av det organ som avses i 6 § 1 mom. får ändring sökas genom besvär hos förvaltningsdomstolen inom 30 dagar efter delgåendet. Besvären kan inom denna tid även inlämnas till organet, som jämte eget utlåtande skall sända dem till förvaltningsdomstolen.

49 §

I förvaltningsdomstolens beslut som gäller lämnande av socialservice eller beloppet av en avgift som fastställts för socialservice eller beviljande av social kredit eller kreditens belopp får ändring inte sökas genom besvär.

I förvaltningsdomstolens beslut som gäller beviljande av utkomststöd enligt lagen om utkomststöd (1412/1997) eller utkomststödet belopp eller som gäller oenighet mellan kommuner om skyldighet att lämna anstaltsvård eller ersättande av kostnaderna för anstaltsvård får besvär anföras, om högsta förvaltningsdomstolen beviljar besvärstillstånd.

50 §

Vid anförande av besvär hos högsta förvaltningsdomstolen över förvaltningsdomstols beslut kan besvärsskriften jämte bilagor tillställas även förvaltningsdomstolen för vidarebefordran till högsta förvaltningsdomstolen.

Angående i 49 § avsett besvärstillstånd gäller vad som föreskrivs i förvaltningsprocesslagen (586/1996). Vid sökande av tillstånd för anförande av besvär över förvaltningsdomstols beslut får tillståndsansökan tillställas även förvaltningsdomstolen.

51 §

Skall i mål som gäller socialvård på annat sätt än i besvärsväg sökas avgörande i sådan tvist mellan parter som gäller offentligrättslig ersätt-

nings- och betalningsskyldighet eller försörjningsplikt eller härrör från annat offentligrättsligt rättsförhållande, avgörs ett sådant tvistemål, om inte i lag eller förordning annat forum föreskrivs, av den förvaltningsdomstol inom vars verksamhetsområde kommunen eller, då sökan-

den är någon annan än en kommun, sökandens hemkommun är belägen.

Denna lag träder i kraft 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Lag

om ändring av 3 § lagen om klientens ställning och rättigheter inom socialvården

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen den 22 september 2000 om klientens ställning och rättigheter inom socialvården (812/2000) 3 § 2 punkten som följer:

3 §

Definitioner

I denna lag avses med

2) *socialvård* socialservice som nämns i 17 § socialvårdslagen (710/1982), stödåtgärder, utkomststöd, underhållsstöd, sociala krediter samt med nämnda tjänster och förmåner samman-

hängande åtgärder som är avsedda att främja och upprätthålla enskilda personers eller familjers sociala trygghet och funktionsförmåga, samt med

Denna lag träder i kraft den 20 .

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan lagen träder i kraft.

Helsingfors den 26 november 2002